

اسامی حاضرین

مهندس فتحی، مهندس بهرامن، مهندس گل علیزاده، مهندس کشاورز پور، دکتر رکنی

شرح جلسه

آنچه در کمیته محیط زیست خانه معدن ایران گذشت....

دستور جلسه:

- ۱- ارائه پروتکل های زیست محیطی سدهای باطله توسط جناب آقای مهندس فتحی
- ۲- احصاء چالش های زیست محیطی معادن جهت طرح در جلسه مشترک با مسئولین کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مربوط به مشکلات زیست محیطی

مهندس بهرامن:

کمیسیون صنایع و معادن مجلس مواردی را درباره محیط زیست مطرح کرده اند که اگر ما اطلاعات درست و مناسبی به آنها ندهیم امکان دارد که موارد را به صورت صحیح و مناسب تصویب نکنند. کمیته محیط زیست ما باید اطلاعاتی را به متولی ها و تصمیم سازها بدهد که اشتباهی برای آنها پیش نیاید.

مهندس گل_علیزاده:

ما می توانیم در کمیته محیط زیست مشاوره های خوبی به متولیان قانونگذار بدهیم و حتی کمیته محیط زیست می تواند با مشارکت در تدوین قوانین جدید توسط متولیان کمک های کاملاً تخصصی و کارشناسانه ای را ارائه دهند. کمیسیون صنایع و معادن می تواند حتی با دعوت از اعضاء کمیته در امر قانون گذاری از ما کمک بگیرند.

مهندس فتحی:

ما در سازمان حفاظت محیط زیست و دفتر آب و خاک قرار شده است که در بحث آب های زیرزمینی منابع آلوده کننده را مشخص کنیم که یکی از آنها سدهای باطله می باشد.

بر اساس این تحقیقات یکسری دستورالعملهایی را تدوین و ابلاغ کرده ایم به ادارات کل محیط زیست و وزارت صنعت در ارتباط با معدنی که دارای سدهای باطله هستند. پایش های پیش بینی شده به صورت فصلی است. دامنه و کاربرد دستورالعمل شامل مخازن و سدهای باطله و باطله هایی که مربوط به معادن فلزی هستند (کالک) باطله های سولفیدی، معدنکاری با روش لیچینگ (سولوشن ماینینگ)، سدهای باطله (مربوط به معادن فلزی که یک نقطه را از نظر توپوگرافی یا اقتصادی مشخص کرده اند که باطله ها را در آنجا دپو کرده اند)

که هیچکدام از اینها با تعریف مهندسی سد باطله نیستند. دمیهای سوخت، استوک پایلهایی که در معادن فلزی به وجود آورده‌اند. تمام نقاطی که آبهای زیرزمینی را تحت تأثیر قرار می‌دهند و هر جایی از معادن که شرایط ایجاد آلودگی آب‌های زیرزمینی را داشته باشند را در برمی‌گیرد.

دکتر رکنی:

علت اینکه جامعه معدنی انتقادات تندی را نسبت به این دستورالعمل‌ها مطرح می‌کنند به نظر شما چیست؟

مهندس فتحی:

بر اساس قوانین معدنکاران باید آلودگی‌های محیط زیستی را پایش کنند و به سازمان محیط زیست گزارش دهند؛ این پروتکل نیز بر اساس این قوانین بسته شده است.

تاکنون سازمان محیط زیست آلودگی آب‌های زیرزمینی را مورد پایش قرار نداده است. پایش‌ها در رابطه با آبهای سطحی، تالاب‌ها و رودخانه‌ها انجام شده ولی متأسفانه آب‌های زیرزمینی مورد پایش قرار نگرفته و این به معنی نبود قانون نیست، این پروتکل می‌گوید که اگر هر جا که معدنکار مشاهده می‌کند که نشستی از سدهای باطله اتفاق افتاده بر اساس یک سری دستورالعمل‌های مشخص اقدام کنند. مهندس گل‌علیزاده:

اگر خود اظهاری کنند راه کار برای آنها معلوم می‌شود و اگر اعلام نکنند بعنوان صنایع آلاینده اعلام و مشمول جریمه می‌شوند.

مهندس فتحی:

پایش آبهای زیرزمینی محل‌های دفع پسماند کار جدیدی نیست و کلا صناعی که آب بری زیادی دارند. در این پروتکل سد باطله را تعریف کرده ایم. سدهای باطله به موانعی گفته می‌شود که سازه‌ای است که جانمایی درستی داشته باشد جهت جمع‌آوری نشستی و انتشار آلودگی به منابع پذیرنده

اگر سد باطله نشستی داشته باشد از نظر ما سد باطله نیست.

چاه پایش: تعریفات چاه پایش را مشخص کرده ایم که به هر صورت که معدنکار امکانات دارد باید چاه را حفاری کند و حداقل دهانه آن باید به گونه‌ای باشد که امکان دسترسی (۱.۶ mm) به آب‌های زیرزمینی را داشته باشیم.

مهندس بهرامن:

در رابطه با عمق نیز دستورالعمل و تعریف آن را مشخص کرده‌اید؟

مهندس فتحی:

حداقل عمق ۵۵ متر باشد، ما می‌خواهیم سد باطله را پایش کنیم و نشستی آن را شناسایی کنیم و از نشستی آن جلوگیری کنیم، بهره برداران دیواره‌های چاه‌ها را سیمان کاری یا کول‌گذاری نکنند تا در هنگام پایش نشستی مشخص باشد.

در جاهایی که آب‌های زیرزمینی دارای عمق ۱۵۰ متری هستند پیشنهاد داده‌ایم هر سه ماه یکبار دیواره‌های چاه را نمونه برداری و بررسی کنند تا بتوانیم نشستی را بررسی کنیم.

مهندس بهرامن:

تعداد چاه‌های درجه یک: خود ما حفر می‌کنیم درجه دو: اگر چاه وجود داشته باشد و جریان آب زیرزمینی در آن وجود نداشته باشد توانایی پایش ندارند؛ همانند چشمه که اگر سفره آبگیر چشمه، سد باطله آنجا وجود داشته باشد.

دکتر رکنی:

آیا مطالعه پیمایش خاک برای چاه‌های نفتی نیز انجام شده است؟

فتحی:

در حفاریهای عمیق نیز امکان آلوده کردن آب‌های زیرزمینی نیز وجود دارد.

پسماندهای خطرناک که ضوابط زیست محیطی در رابطه با اینها نیز وجود داشته که هر موقع به آنها برخوردیم دستورالعمل مناسب باشد.

مهندس کشاورز پور:

این پروتکل‌ها برای گروه‌های ماده معدنی یکسان است؟ چون برخی از مواد معدنی سدهای آنها دارای آلودگی جهت آبهای زیرزمینی نیستند:

مهندس فتحی:

در انتهای پروتکل‌های ما یکسری جداول و پارامترها را آورده ایم که در آنجا تعریف کرده ایم و در آنجا تفاوت ماده معدنی را نیز در نظر گرفته ایم:

در ادامه: دهانه چاه باید آماده و سکوسازی شوند که یک موقع چاه بسته نشود و قفلی نیز برای دهانه چاه تعبیه شود.

مهندس بهرامن:

ما می‌توانیم سیستم‌های هشداردهنده (پایش آنلاین) را در چاه‌ها نصب کنیم.

فتحی: پارامترهایی که در پایش‌های آنلاین می‌توانیم بررسی کنیم بسیار کم است که خیلی از آنها از طریق پایش آنلاین نمی‌توانستیم آن را آنالیز کنیم.

بهرامن:

در بحث خود اظهاری چگونه پیش رفته اید؟

معدنکار با آزمایشگاه‌های معتمد سازمان محیط زیست قرارداد ببندد که آن آزمایشگاه بر اساس پروتکل‌های اعلام شده انجام داده و نتیجه آزمایش را به صورت همزمان به سازمان محیط زیست و معدنکار اعلام کنند.

برای تمام این مراحل دستورالعمل تهیه شده و مسیر راه مشخص شده است.

از تمام معادنی که امکان دارد که کارشکنی انجام دهند خود اظهاری به گونه‌ای است که از طریق پایش به موردی برخورد شده باشند و آن را ثبت کرده و به شما آن را اعلام کنند وقتی که ما از چاه نمونه‌گیری کنیم عنوان آن چاه کنترل می‌شود.

فاصله دو چاه ۲۰ - ۱۵ یا ۳۰ - ۲۰ متر می‌باشد.

بهرامن:

* این دستورالعمل باید به گونه‌ای باشد که معدنکار سریعاً هشدار آلودگی را بگیرد و به سرعت جلوی آلودگی را بگیرند، اگر به صورت نمونه‌برداری باشد که به این معنی است که از قبل آلودگی به آنها وارد شده است.

فتحی:

خود معدنکار مراقبت کند از سد باطله که نشستی نداشته باشد و اگر متوجه نشستی شد جلوی آن را بگیرد که باعث آلودگی آب‌های زیرزمینی که مصارف گوناگون کشاورزی و مصرف خانگی دارند نشوند و از آنها جلوگیری کنند.

مهندس گل علیزاده:

سازمان باید بر روی هشدار اولیه بیشتر کار کند، اگر چاه‌ها و آب‌های زیرزمینی کشاورزان آلوده شود سازمان محیط زیست چاره‌ای به جز پلمپ کردن معدن ندارد.

به نظر در اجرا معادن بسیار این دستورالعمل را متوجه نشده‌اند؟ آیا امکاناتی برای کلاس آموزشی برای معدن‌کاران وجود دارد؟

مهندس بهرامن:

هر دستورالعمل جدیدی نیازمند آموزش و تعریف و تشریح آن برای مخاطب آن می‌باشد. بهترین راه این است که ما هشدار دهنده‌ها را داشته باشیم، اگر ما هشدار دهنده‌ها را نصب کنیم معدن کار می‌تواند حتی با یک چاه که در مسیر آب‌های زیرزمینی است میزان

آلودگی را پایش کند.

بسمه تعالی



تاریخ: ۹۹/۸/۲۸

صور تجلسه کمیته محیط زیست، خانه معدن ایران

مصوبات جلسہ

ردیف	موضوع	مسئول اجرا / پیگیری	مهلت
۱			
۲			